

КІЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

Анатомія і фізіологія людини

Для студентів заочної форми навчання

Спеціальності: 017 Фізична культура і спорт

Освітнього рівня: перший бакалаврський

Освітньої програми: 017.00.01 Фізичне виховання

Київ – 2024

Форма опису програми екзамену

Поля форми	Опис поля форми
	Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
	Кафедра фізичної терапії та ерготерапії
	ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ з дисципліни «Анатомія і фізіологія людини»
Курс	1
Спеціальність (спеціалізація)	017 Фізична культура і спорт 017.00.01 Фізичне виховання
Форма проведення:	Комп'ютерне тестування дистанційна
Тривалість проведення:	1 година
Максимальна кількість балів: 40 балів	Комп'ютерне тестування = 40 балів

Критерії оцінювання ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ПИТАНЬ БІЛЕТІВ

Оцінка	Кількість балів
Відмінно <i>Вищий рівень – вияв студентом повних, систематичних знань в заданому обсязі, передбаченому навчальною програмою; здатність до самостійного інтерпретування одержаних знань; успішне виконання всіх практичних завдань; відсутність помилок.</i>	36 – 40
Дуже добре <i>Вище середнього рівень – вияв студентом повних, систематичних знань в заданому обсязі, передбаченому навчальною програмою; здатність до самостійного інтерпретування одержаних знань; наявність декількох (1-2) несуттєвих помилок у виконанні теоретичних і практичних завдань.</i>	31 – 35
Добре <i>Середній рівень – вияв студентом неповних знань, передбачених обсягом навчальної програми; неповна здатність до самостійного інтерпретування одержаних знань; наявність незначної кількості (1-2) суттєвих помилок у виконанні теоретичних і практичних завдань.</i>	21 – 30
Задовільно <i>Нижче середнього рівень – вияв студентом неповних знань,</i>	16-20

Оцінка	Кількість балів
<i>передбачених обсягом навчальної програми; наявність значної кількості (3-5) суттєвих помилок у виконанні теоретичних і практичних завдань.</i>	
Достатньо <i>Нижче середнього рівень – знання, виконання в неповному обсязі, передбачених обсягом навчальної програми, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги майбутньої фахової діяльності.</i>	11-15
Незадовільно <i>Низький рівень – знання недостатні, поверхові, фрагментарні і відповідають початковим уявленням про предмет вивчення; невміння виконувати теоретичні практичні завдання; наявні мінімальні знання дозволяють повторне складання екзамену.</i>	6-10
Незадовільно <i>Знання, вміння відсутні. Обов'язковий повторний курс дисципліни.</i>	1-5

Перелік допоміжних матеріалів

Перелік допоміжних матеріалів:	відсутній
--------------------------------	-----------

Орієнтовний перелік питань до семестрового екзамену

1. Предмет і завдання курсу “Анатомія людини”. Наведіть приклади, де Ви зможете впровадити одержані знання у майбутній професії.
2. Рівні організації організму людини: поняття, характеристика, порівняльна характеристика. У чому полягає ускладнення кожного наступного рівня організації організму людини?
3. Клітина людського організму: будова і функції. Встановіть взаємозв’язок будови і функцій органел клітини.
4. Поняття про тканини. Класифікація тканин людського організму. На чому ґрунтуються така класифікація тканин організму людини?
5. Епітеліальна тканіна: особливості будови, функції, місцерозміщення в організмі. Встановіть взаємозв’язок будови і функцій цієї тканини.
6. Різновиди епітеліальної тканини: особливості будови, функції, місцерозміщення в організмі. Чому ці різновиди віднесли до епітеліальної тканини?
7. Тканини внутрішнього середовища: особливості будови, функції, місцерозміщення в організмі. Зробіть порівняльний аналіз.
8. Різновиди сполучної тканини: особливості будови, функції, місцерозміщення в організмі. Зробіть порівняльний аналіз.
9. Різновиди м’язової тканини: особливості будови, функції, місцерозміщення в організмі. Зробіть порівняльний аналіз.
10. Нервова тканіна: особливості будови, функції, місцерозміщення в організмі. Встановіть взаємозв’язок будови і функцій цієї тканини.

11. Поняття про нейрон. Намалюйте і схарактеризуйте нейрон. Що таке сіра і біла речовина? Зробіть порівняльний аналіз.
12. Поняття про орган, фізіологічні системи органів, функціональні системи органів. Що спільного і чим відрізняються фізіологічні та функціональні системи органів?
13. Організм як цілісна система. Доведіть цілісність організму людини.
14. Загальна будова опорно-рухового апарату та його функції. Уявіть і опишіть людину без опорно-рухової системи.
15. Особливості будови трубчастої кістки. Виявіть взаємозв'язок будови і функцій трубчастої кістки.
16. Будова, хімічний склад, класифікація кісток. Що спільного і чим відрізняються кістки людей різного віку?
17. Типи з'єднання кісток: характеристика, біологічне значення. Наведіть приклади таких типів з'єднання кісток в організмі людини.
18. Загальна будова скелету людини. Чи відрізняється скелет однієї людини у різні періоди життя? З чим це може бути пов'язано?
19. Будова хребта та грудної клітки. Встановіть взаємозв'язок будови та функції хребта та грудної клітки. Чому так важливо, щоб ці структури були сформовані правильно? Дайте рекомендації щодо збереження здоров'я цих структур в організмі людини.
20. Хребець: будова, функції. Які хребці розрізняють в хребтовому стовпі? Зробіть порівняльний аналіз хребців з різних відділів хребта. Поясніть, чому хребці так відрізняються між собою?
21. Будова і функції поясів верхньої і нижньої кінцівок. Будова і функції вільних верхньої і нижньої кінцівок. Знайдіть спільні та відмінні риси в цих структурах.
22. Постава людини: що це таке, види її. У чому полягає методика її визначення? Зробіть рекомендації щодо формування правильної постави та корекції неправильної постави.
23. Актино-міозиновий комплекс скелетних м'язів: особливості будови та функції. Схарактеризуйте будову цього комплексу в стані спокою і в стані скорочення.
24. Загальна будова скелетних м'язів та їх функції. Запропонуйте, як правильно розвивати скелетні м'язи.
25. Класифікація м'язів. Будова м'язів. Охарактеризуйте групи м'язів людського організму за алгоритмом: назва, розташування, особливості будови чи прикріплення, біологічне призначення.
26. Внутрішні органи: місцерозміщення, функції, класифікація. Як називається наука, яка вивчає внутрішні органи?
27. Внутрішнє середовище організму: поняття, склад, принципи організації і життєдіяльності.
28. Схарактеризуйте кров за алгоритмом: функції, склад, кількість, утворення. Поміркуйте, чи змінюється кров (за попереднім алгоритмом) протягом життя.
29. Плазма крові: склад, функції. Обґрунтуйте біологічне значення плазми крові. Які замінники плазми крові використовують після сильних кровотеч? Чому і з якою метою?

30. Будова і функції еритроцитів. Порівняйте еритроцити з іншими форменіми елементами крові за алгоритмом: особливості будови, біологічне значення, кількість в крові.
31. Будова і функції лейкоцитів. Порівняйте лейкоцити з іншими форменіми елементами крові за алгоритмом: особливості будови, біологічне значення, кількість в крові.
32. Будова і функції тромбоцитів. Порівняйте тромбоцити з іншими форменіми елементами крові за алгоритмом: особливості будови, біологічне значення, кількість в крові.
33. Форма, положення, будова і функції серця. Поміркуйте, як деякі тварини (пригадайте їх) можуть існувати без серця.
34. Охарактеризуйте оболонки серця та встановіть їхнє біологічне значення.
35. Велике коло кровообігу: визначення, біологічне призначення. Намалюйте і схарактеризуйте велике коло кровообігу. Уявіть і опишіть людину без великого кола кровообігу.
36. Мале коло кровообігу: визначення, біологічне призначення. Намалюйте і схарактеризуйте мале коло кровообігу. Уявіть і опишіть людину без малого кола кровообігу.
37. Будова і функції судинної системи. Капіляри: будова, функції. Які особливості капілярів порівняно з іншими кровоносними судинами?
38. Будова і функції судинної системи. Вени: будова, функції. Які особливості вен порівняно з іншими кровоносними судинами?
39. Будова і функції судинної системи. Артерії: будова, функції. Які особливості артерій порівняно з іншими кровоносними судинами?
40. Лімфа: функції, склад. Обґрунтуйте біологічне значення лімфи і лімфатичної системи.
41. Біологічне значення дихання. Загальна будова і функції органів дихання. Скільки часу людина може прожити без дихання? Чому?
42. Носова порожнина, носоглотка: особливості будови, функції. Обґрунтуйте, чому так важливо правильно дихати – носом, а не ротом.
43. Гортань: особливості будови, функції. Встановіть взаємозв'язок будови і функцій гортані.
44. Трахея: особливості будови, функції. Встановіть взаємозв'язок будови і функцій трахеї.
45. Бронхи: особливості будови, функції. Встановіть взаємозв'язок будови і функцій бронхів.
46. Зробіть порівняльний аналіз трахеї і бронхів. Що спільного і чим відрізняються ці складові дихальної системи?
47. Легені: особливості будови, функції. Встановіть взаємозв'язок будови і функцій легень.
48. У чому полягає біологічне значення травлення? Опишіть загальну будову і функції органів травлення.
49. Ротова порожнина: будова, функції. Виявіть взаємозв'язок будови і функцій складових частин ротової порожнини.

50. Глотка, стравохід: будова, функції, розташування. Зробіть порівняльний аналіз цих частин травної системи.
51. Шлунок: будова, функції. Встановіть взаємозв'язок будови і функцій шлунку.
52. Тонка кишка: будова, функції. Встановіть взаємозв'язок будови і функцій тонкої кишки.
53. Товста кишка: будова, функції. Встановіть взаємозв'язок будови і функцій товстої кишки.
54. Назвіть травні залози, схарактеризуйте їхнє анатомічне розташування та встановіть їхнє біологічне значення. Уявіть і схарактеризуйте людину без травних залоз.
55. Анатомічні особливості печінки та її біологічна роль у процесах травлення. Чому так важливо, щоб печінка була здорововою?
56. Анатомічні особливості підшлункової залози та її біологічна роль у процесах травлення. Чому так важливо, щоб підшлункова залоза була здорововою?
57. Сечовидільна система: будова, функції. Встановіть взаємозв'язок будови і функцій сечовидільної системи.
58. Будова і функції нирок. Встановіть взаємозв'язок будови і функцій нирок. Уявіть і схарактеризуйте людину без нирок або з хворими нирками. Дайте рекомендації щодо збереження здоров'я нирок.
59. Нефрон - найменша структурно-функціональна одиниця нирки. Виявіть взаємозв'язок будови і функцій нефрону.
60. Будова і функції нефрону. Які типи нефронів розрізняють? На чому ґрунтуються ця класифікація нефронів? Зробіть порівняльний аналіз цих типів нефронів за алгоритмом: розташування в нирці, розмір ниркового тільця, довжина петлі Генле.
61. Зробіть порівняльний аналіз первинної і вторинної сечі.
62. Біологічне значення і загальний план будови нервової системи. Уявіть і опишіть людину без нервової системи.
63. Будова і функції спинного мозку. Оболонки спинного мозку. Спинномозкові нерви. Зробіть порівняльний аналіз будови спинного і головного мозку. Що спільног і чим вони відрізняються?
64. Будова і функції головного мозку. Оболонки головного мозку. Зробіть порівняльний аналіз з будовою і функціями спинного мозку.
65. Будова і функції кори великих півкуль головного мозку. Опишіть особливості людини, у якої буде пошкоджена кора великих півкуль головного мозку.
66. У чому полягає функціональна асиметрія півкуль головного мозку? Охарактеризуйте людину з переважанням тієї чи іншої півкулі.
67. Рефлекси: поняття, види, біологічне значення. Рефлекторна дуга. Опишіть особливості людини, у якої буде пошкоджена та чи інша ланка рефлекторної дуги.
68. Лімбічна система головного мозку: будова, функції. Уявіть людину без лімбічної системи. Охарактеризуйте таку людину.
69. Симпатичний відділ вегетативної нервової системи, його центри, периферичні утворення, функції. Уявіть, якою буде людина без симпатичної нервової системи.
70. Парасимпатичний відділ вегетативної нервової системи, його центри, периферичні утворення, функції. Уявіть, якою буде людина без парасимпатичної нервової системи.

71. Вегетативна (автономна) нервова система: її різновиди, центри, функції. Порівняйте різновиди вегетативної нервової системи: що у них спільного і чим вони відрізняються. На основі порівняння зробіть відповідні висновки.
72. Соматична нервова система: функції, центри. Уявіть і опишіть людину без соматичної нервової системи.
73. Центральна нервова система (ЦНС): поняття, склад, характеристика, функції. Порівняйте між собою структури, що утворюють ЦНС: виявіть спільні і відмінні ознаки.
74. Біологічне значення залоз внутрішньої секреції. Поняття про гормони. У чому полягає механізм дії гормонів в організмі людини?
75. Епіфіз: місцерозміщення, гормони та їх вплив на організм. Опишіть стани організму при гіпер- та гіпофункціях епіфіза.
76. Гіпофіз: місцерозміщення, гормони та їх вплив на організм. Опишіть стани організму при гіпер- та гіпофункціях гіпофіза.
77. Щитоподібна залоза: місцерозміщення, гормони та їх вплив на організм. Опишіть стани організму при гіпер- та гіпофункціях щитоподібної залози.
78. Прищитоподібні залози: місцерозміщення, гормони та їх вплив на організм. Опишіть стани організму при гіпер- та гіпофункціях прищитоподібних залоз.
79. Вилочкова залоза: місцерозміщення, гормони та їх вплив на організм. Схарактеризуйте, які особливості організму людини при гіпер- та гіпофункції вилочкової залози.
80. Підшлункова залоза: місцерозміщення, гормони та їх вплив на організм. Охарактеризуйте хворобливі стани організму людини при гіпер- та гіпофункції цієї залози. Дайте рекомендації для збереження здоров'я цієї залози.
81. Надниркові залози: місцерозміщення, гормони та їх вплив на організм. Охарактеризуйте стани організму при гіпер- та гіпофункціях надниркових залоз.
82. Статеві залози: місцерозміщення, гормони та їх вплив на організм. Уявіть і опишіть людину без статевих залоз.
83. Поняття про сенсорні системи, або аналізатори. Намалюйте узагальнену схему сенсорної системи і поясніть її фізіологічний принцип. Передбачте, що буде відбуватися з людиною при пошкодженні різних ланок сенсорної системи.
84. Розкрийте анатомію зорової сенсорної системи. Уявіть і опишіть людину, позбавленої зорової сенсорної системи. Чи загрожує відсутність зорової сенсорної системи життю людини?
85. Розкрийте анатомію вестибулярної сенсорної системи. Уявіть і опишіть людину, позбавленої вестибулярної сенсорної системи. Чи загрожує відсутність вестибулярної сенсорної системи життю людини?
86. Розкрийте анатомію слухової сенсорної системи. Уявіть і опишіть людину, позбавленої слухової сенсорної системи. Чи загрожує відсутність слухової сенсорної системи життю людини?
87. Розкрийте анатомію нюхової сенсорної системи. Уявіть і опишіть людину, позбавленої нюхової сенсорної системи. Чи загрожувало б це життю людини?
88. Розкрийте анатомію смакової сенсорної системи. Уявіть і опишіть людину, позбавленої смакової сенсорної системи. Чи загрожує відсутність смакової сенсорної системи життю людини?

89. Опишіть будову шкіри. Дайте рекомендації щодо збереження здоров'я шкіри.

ПРОВЕДЕННЯ СЕСІЇ В ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ

Форма проведення екзамену – у вигляді комп'ютерного тестування. Результати оцінювання навчальних досягнень кожного студента автоматично заносяться до електронного журналу після тестування.

Кількість питань – 40 з варіантами відповідей.

Критерії оцінювання: 1 питання – 1 бал.

Максимальна кількість балів за екзамен – 40 балів.

Кількість спроб – 1. Обмеження в часі – 60 хвилин.

Тестові запитання будуть складені за наступними темами дисципліни:

1. Рівні організації організму людини. Клітинний рівень.
2. Тканинний рівень організації організму людини. Гістологія.
3. Вчення про кістки - остеологія.
4. Вчення про з'єднання кісток – артрологія.
5. Анатомія скелету людини. Вчення про м'язи – міологія.
6. Анатомія серцево-судинної системи.
7. Анатомія дихальної системи.
8. Анатомія травної системи.
9. Ендокринна система.
10. Нервова система.
11. Сенсорні системи.
12. Анатомія сечовидільної системи.

ПРИКЛАДИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

1. Яка система органів забезпечує надходження кисню до тканин та видалення вуглекислого газу?

- A. дихальна
- B. травна
- C. сечовидільна
- D. кровоносна

Програму екзамену розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії, протокол № 11 від 17 жовтня 2024 р.

Екзаменатор _____ Світлана Яценко

Завідувач кафедри фізичної
терапії та ерготерапії

Валентин Савченко